

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

за освітньою програмою Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності

на тему: «Шляхи підвищення продуктивності праці персоналу підприємства (на прикладі ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»)»

Виконавець:

студент центру заочної та вечірньої
форм навчання

Хрущов В. В. _____

Науковий керівник:

К.е.н., ст.викладач

Орленко О.М. _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Кожна суспільно-економічна формація розвивається доти, поки система її виробничих відносин забезпечує розвиток продуктивних сил, що полягає, насамперед, у зростанні суспільної продуктивності праці. Новий спосіб виробництва перемагає старий тому, що він створює більш високий рівень продуктивності праці. Тільки шляхом неухильного зростання продуктивності праці можна забезпечити високі темпи накопичення, розширене відтворення й максимально можливе задоволення потреб суспільства, чого й досягають країни-лідери.

Продуктивність праці виступає одним із головних критеріїв, здатних оцінювати ефективність діяльності на будь-якому рівні економіки та будь-якого суб'єкта господарювання. Зростання цього показника дозволяє збільшувати обсяги виробництва, знижувати собівартість виробленої продукції, покращувати її якість, а також створювати надійні умови для майбутнього розвитку підприємства та покращення соціально-економічного рівня його робітників.

Мета дослідження узагальнити теоретико-практичні роботи з питань продуктивності праці, дослідити динаміку техніко-економічних показників та зокрема стан продуктивності праці персоналу ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» та розробити практичні рекомендації щодо подальшого збільшення продуктивності праці на цьому підприємстві.

Завдання дослідження:

- - дослідити наявні визначення категорії «продуктивність праці» та її видів;
- - розглянути існуючі методи вимірювання продуктивності праці персоналу підприємства;
- - визначити класифікації факторів збільшення рівня продуктивності праці персоналу;
- - охарактеризувати діяльність підприємства ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» протягом 2019-2021 рр.;
- - описати динаміку техніко-економічних показників даного підприємства за 2019-2021 рр.;
- - здійснити аналіз динаміки показника продуктивності праці персоналу на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»;
- - запропонувати шляхи збільшення рівня продуктивності праці персоналу аналізованого підприємства;
- - обґрунтувати економічну ефективність запропонованих шляхів збільшення продуктивності праці персоналу на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат».

Об'єкт дослідження – процес збільшення рівня продуктивності праці персоналу ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат».

Предмет дослідження теоретичні та практичні засади підвищення продуктивності праці персоналу підприємства.

Методи дослідження В роботі використовувались наступні методи досліджень: аналізу та синтезу, індукції та дедукції; абстрактно-логічний; порівняння; узагальнення; економіко-статистичний; аналогії і систематизації.

Інформаційна база дослідження були нормативно-правові акти України, періодичні видання, інтернет-джерела, монографії, дисертації, матеріали міжнародних конференцій, статистичні матеріали, внутрішня інформація підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (30 найменувань) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 75 сторінок. Основний зміст викладено на 65 сторінках. Робота містить 10 таблиць, 5 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Значення продуктивності праці персоналу для сучасного підприємства**» досліджено наявні визначення категорії «продуктивність праці» та її види; розглянуто існуючі методи вимірювання продуктивності праці персоналу підприємства; визначено класифікації факторів збільшення рівня продуктивності праці персоналу.

У другому розділі «**Аналіз динаміки продуктивності праці персоналу ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»**» охарактеризовано діяльність підприємства ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» протягом 2019-2021 рр.; досліджено динаміку техніко-економічних показників даного підприємства за 2019-2021 рр.; здійснено аналіз динаміки показника продуктивності праці персоналу на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат».

У третьому розділі «**Шляхи підвищення продуктивності праці персоналу ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»**» запропоновано шляхи збільшення рівня продуктивності праці персоналу на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» та обґрунтовано їх економічну ефективність.

ВИСНОВКИ

1. Високий рівень продуктивність праці виступає головною умовою ефективного функціонування підприємств у ринкових умовах, оскільки він є одним із основних чинників їх конкурентоспроможності та інструментом підвищення життєвих стандартів. В умовах ринкових відносин завдання підвищення продуктивності праці як джерела реального економічного зростання стає життєво важливим для подальшого розвитку економіки. У сучасному світі лідерами стають ті підприємства, які здатні досягти високого рівня продуктивності праці.

2. Для виміру рівня продуктивності праці застосовують різні методи: натуральний, трудовий та вартісний, кожний з яких, в свою чергу, також передбачає різні варіанти розрахунку, які обумовлені особливостями функціонування суб'єкта господарювання та цілями, заради яких

здійснюється вимір цього показника. До того ж кожний з методів окрім переваг, також не позбавлений своїх недоліків. Тому вибір оптимального методу виміру продуктивності праці має надавати можливість не лише для кількісного оцінювання, але й і для подальшого порівняння, моніторингу та розробки заходів щодо підвищення її рівня.

3. Наявність багатьох класифікацій факторів продуктивності праці, обумовлена тим, що кожна з них дозволяє оцінити різні сторони даного показника. Окрім цього необхідність групування факторів та подальший вибір найбільш важливих факторів для певного підприємства дозволяє з'ясувати не лише їх вплив на рівень продуктивності праці, але й виявити наявні резерви та розробити подальші шляхи збільшення рівня продуктивності праці.

4. Приватне акціонерне товариство "Вінницький олійножировий комбінат" є одним з найбільших і найпотужніших підприємств з переробки олійних культур і виробництва рослинних олій та жирів в Україні, яке входить в промислову групу "Віойл" ("Vioil"), яка об'єднує переробні потужності та елеватори. ПрАТ "Вінницький ОЖК" є універсальним комбінатом, який переробляє три види олійних (ріпак, соняшник, сою) та здійснює глибоку переробку власної олії. За підсумками 2021 року на ПрАТ «Вінницький ОЖК» було перероблено більше 683 тис. тонн олійного насіння. Основною олійною сировиною, що перероблялася, було насіння соняшнику - 525053 тонни, або 76,8.% до загального обсягу переробки насіння олійних культур. Крім того, за 2021 рік було перероблено 69541 тонну (10,2%) насіння ріпаку та 89153 тонни (13%) насіння сої. За підсумками 2021 року загальний показник використання потужності при виробництві олії нерафінованої становив 87,2 % (2020 рік - 84,1%). Так використання потужностей при виробництві саломасів за звітний період склало - 42,3%. Використання потужностей при виробництві олії рафінованої дезодорованої становило 51,2 %. Використання потужностей при виробництві олії фасованої становило 9,1%.

5. В цілому основні техніко-економічні показники діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК» за 2019-2021 рр. демонструють не дуже позитивну динаміку. Це стосується зміни чистого доходу від реалізації продукції, зокрема на 19,29%, у 2021 р. порівняно з 2019 р., та на 25,76 % у 2021 р. порівняно з 2020 р. Це призвело до суттєвого зменшення валового прибутку від реалізації на -21,74% у 2021 р. порівняно з 2019 р., та на 70,99 % у 2021 р. порівняно з 2020 р. Також спостерігається щорічне зменшення середньорічної чисельності робітників на 15,74% у 2021 р. порівняно з 2019 р., та на 10,33 % у 2021 р. порівняно з 2020 р. Аналогічна ситуація відбувається і зі зменшенням обсягу оборотних коштів на 34,40 % у 2021 р. порівняно з 2019 р., та на 42,11 % у 2021 р. порівняно з 2020 р. Хоча коефіцієнт оборотності у 2021 р. збільшився і порівняно з 2020 р. на 28,25% та на 23,04% порівняно з 2019 р., що є позитивним. Послідовно відбувається зниження коефіцієнта закріплення протягом 2019-2021 рр.. В той же час негативним є зменшення тривалості 1 обороту з 43,60 оборотів у 2019 р. до 35,44 оборотів у 2021 р. Досить негативним є збільшення витрат на 1 грн РП з 0,96 грн до 1,04 грн. Є і деякі покращення з середньорічною вартістю ОВФ, які збільшились на 16,04 % у

2021р. порівняно з 2019 р., та на 2,62 % у 2021 р. порівняно з 2020 р. Така ситуація обумовлена зниженням рівня завантаженості виробничих потужностей підприємства, яке в свою чергу спричинено зниженням попиту на продукцію підприємства.

6. Щодо показника продуктивності праці, то він також демонструє негативну динаміку зниження протягом 2019-2021 рр. Оскільки однозначного єдиного методу виміру рівня продуктивності праці не існує, нами було розраховано декілька варіантів даного показника. Якщо аналізувати динаміку рівня продуктивності праці, розрахованого діленням чистого доходу від реалізації продукції на середньорічну чисельність персоналу підприємства, то можна побачити його щорічне зменшення протягом 2019-2021 рр. Так у 2021 р. порівняно з 2019 р. показник продуктивності праці, розрахований за показником чистого доходу від реалізації зменшився дуже суттєво - на 83,26%, а у 2021 р. порівняно з 2020 р. 17,21%. Якщо розраховувати даний показник за допомогою валового прибутку, то темпи зменшення також досить вагомі, на 7,12% у 2021 р. порівняно з 2019 р., та на 67,65% у 2021 р. порівняно з 2020 р. Одним з варіантів пояснення даного стрімкого зниження продуктивності праці є суттєве скорочення чистого доходу від реалізації при менших темпах скорочення чисельності персоналу та неефективне використання основних виробничих фондів, абсолютна кількість яких зростає, а фондівіддача знижується та складає менше 1.

7. Одним з можливих шляхів збільшити рівень продуктивності праці персоналу на ПрАТ «Вінницький ОЖК» є диверсифікація діяльності підприємства за рахунок виробництва фосфатидного концентрату, попит на який постійно збільшуються і наразі забезпечений національним продуктом лише на 10%.

8. З метою покращення рівня використання виробничої потужності на ПрАТ "Вінницький ОЖК" і як наслідок забезпечення збільшення рівня продуктивності праці нами запропоновано розпочати переробку гарбузового насіння. До того ж доцільність переробки гарбузового насіння полягає в тому, що олійно-переробні підприємства знаходяться в умовах постійної нестачі наявної сировини, що також позначається на ефективності використання персоналу та стримує для збільшення рівня продуктивності праці.